

DZI I JUTRO UNII EUROPEJSKIEJ

Janusz Józef Węc, *Reforma polityki imigracyjnej, kontroli granic zewnętrznych oraz polityki azylowej Unii Europejskiej w dobie kryzysu migracyjnego (2015-2016)*

Unia Europejska, kryzys migracyjny w Unii Europejskiej, reforma polityki imigracyjnej, reforma polityki azylowej, Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna, Komisja Europejska, Rada Unii Europejskiej, Rada Europejska, Parlament Europejski. W pierwszej części pracy przedstawiona została dynamika kryzysu migracyjnego w UE w latach 2015-2016. W drugiej części zaprezentowano reformę polityki imigracyjnej i kontroli granic zewnętrznych UE, analizę umowy międzynarodowej w sprawie współpracy w zwalczaniu kryzysu migracyjnego, podpisanej 18 marca 2016 r. z Turcją, a także nowe instrumenty humanitarne i finansowe oraz programy pomocowe dla migrantów, ustanowione przez Unię w latach 2015-2016. Natomiast w części trzeciej przedstawiono zaprojektowane przez UE w 2016 r. zmiany w polityce azylowej.

Anita Adamczyk, *Solidarność europejska a relokacja osób wymagających ochrony międzynarodowej*

Kryzys migracyjny pokazał rozłam w państwach członkowskich i tym samym brak solidarności w rozwiązywaniu problemu imigracji. Przedmiotem analizy niniejszego artykułu jest przedstawienie podejścia państw członkowskich UE do idei solidarności w obliczu kryzysu migracyjnego. Zaprezentowane zostały wspólne decyzje podjęte na forum unijnym w dziedzinie relokacji osób wymagających ochrony międzynarodowej oraz wcielanie ich w życie. W artykule postawiono tezę, że realizacja zasady solidarności państw UE w obliczu kryzysu migracyjnego nie jest przestrzegana.

Anna Skolimowska, Oblicza kryzysu spójności Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa po traktacie z Lizbony

Projekt integracji europejskiej znajduje się obecnie w głębokim kryzysie, który dotyka większości wymiarów funkcjonowania UE – zarówno aspektu gospodarczego, jak i politycznego czy polityki migracyjnej. Wpływa także na wiarygodność i obraz UE w stosunkach międzynarodowych i w oczach stron trzecich. Jednakże zjawisko kryzysu wydaje się być permanentną cechą integracji europejskiej i nawet jest postrzegane jako siła napędowa rozwoju Unii. W rezultacie każdego z dotychczasowych kryzysów powstawał traktat reformujący, który przynosił wzmocnienie Unii, zarówno pod względem instytucjonalnym jak i politycznym. Celem artykułu jest znalezienie odpowiedzi na następujące pytania: na czym polega kryzys UE w sferze polityki zewnętrznej? Jakie rozwiązania zmierzające do przezwyciężenia kryzysu są podejmowane przez politycznych aktorów kształtujących europejską integrację? Czy Unia dysponuje potencjałem zdolnym wzmocnić jej pozycję w zglobalizowanym świecie? Artykuł składa się z trzech części. Część pierwsza zawiera charakterystykę polityki zagranicznej UE oraz opis przejawów kryzysu polityki zewnętrznej. W części drugiej przedstawiono polityczne działania, podejmowane w celu przezwyciężenia kryzysu. W części trzeciej autorka poszukuje odpowiedzi na pytanie, czy przedsięwzięte rozwiązania są w stanie wzmocnić rolę UE w zglobalizowanym świecie.

Magdalena Szkudlarek, Znaczenie Turcji dla bezpieczeństwa Unii Europejskiej w kontekście kryzysu migracyjnego

Celem publikacji jest weryfikacja hipotezy, zgodnie z którą bilateralne relacje z Turcją będą w zbliżającej się przyszłości stanowiły jeden z najważniejszych czynników bezpieczeństwa Unii Europejskiej, zwłaszcza w kontekście trwającego od 2014 r. kryzysu migracyjnego. Jakkolwiek niekontrolowany napływ migrantów i uchodźców stanowi poważne wyzwanie zarówno dla Turcji, jak i UE, to ta ostatnia stanowi docelowe miejsce podróży przybyszów z Bliskiego i Środkowego Wschodu oraz Północnej Afryki, co czyni ją w naturalny sposób najbardziej zainteresowaną powstrzymaniem eskalacji tego zjawiska. Stroną, która dzierży klucz do rozwiązania problemu, jest Turcja, której terytorium stanowi jeden z najważniejszych szlaków przerzutowych migrantów. Jej władze, świadome roli Turcji w tej sytuacji, prowadzą sprawną grę dyplomatyczną obliczoną na wzmocnienie pozycji wobec Unii, która dotychczas traktowała ją w dużej mierze jako „wiecznego” kandydata do członkostwa, gotowego do wdrażania kolejnych reform w zamian za mglistą wizję przyszłej akcesji. Trwający kryzys migracyjny i związane z nim ryzyko głębokiej destabilizacji całej Unii zdaje się stawać czynnikiem trwałej ewolucji tureckiej pozycji z roli petenta do decydenta posiadającego realny wpływ na europejskie bezpieczeństwo. Celem zweryfikowania tak sformułowanej hipotezy zastosowane zostały następujące metody badawcze: analiza dokumentów, analiza instytucjonalno-prawna oraz analiza decyzyjna. W trakcie pracy nad artykułem wykorzystane zostały źródła zarówno anglo-, jak i tureckojęzyczne.

Magdalena Karolak-Michalska, O etnopolityce państw współczesnej Europy Wschodniej - niejednorodnie etnicznie i kulturowo

Celem artykułu jest pogłębienie stanu analiz nad niejednorodnością etniczną i kulturową państw współczesnej Europy, w tym pokazanie polityki poszczególnych państw Europy wobec mniejszości i ludności napływowej. Autorka koncentruje uwagę na badaniu etnopolityki w państwach Europy Wschodniej: Białorusi, Litwie, Ukrainie i Mołdawii. W pierwszej części rozważań eksploruje pojęcie „etnopolityka”, wskazując, że odnosi się ono do relacji pomiędzy etnicznością a polityką. Ukazując główne cele polityki etnicznej, stwierdza, że dają się one zaklasyfikować do dwóch grup: 1) odnoszących się do relacji międzyetnicznych; 2) skierowanych do konkretnych podmiotów (grupy etniczne i państwo, w którym zamieszkują). W dalszej części artykułu Autorka bada politykę etniczną w regionie w praktyce, wskazując na jej uwarunkowania i determinanty o charakterze wewnątrzpaństwowym i międzynarodowym. Ukazuje dotychczasowy bilans polityki etnicznej wybranych państw regionu, określając potencjalne możliwości rozwoju tych polityk. W końcowej części badań zwraca uwagę, że w dyskusjach na temat roli polityki etnicznej w państwach regionu pojawiają się głosy, że w Europie Wschodniej jest ona niezwykle istotnym elementem realizacji podstawowych funkcji państw, w tym głównym fenomenem budowy, odbudowy i umacniania tożsamości narodowej. Co szczególnie ważne, polityka etniczna, rozumiana w kategoriach polityki publicznej adresowanej do mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących dane państwo, a także ludności napływowej, stanowi istotny trzon polityki wewnętrznej i zagranicznej oraz polityczno-kulturowej tożsamości wszystkich niejednorodnych etnicznie i kulturowo państw regionu Europy Wschodniej.

Piotr Madajczyk, Propaganda rosyjska w Niemczech (2000-2016)

Rosyjska propaganda po agresji na Ukrainę była częścią szerszego konceptu wykorzystania soft power, który ukształtowany został w Rosji w XXI w. W artykule ukazano tworzenie struktur tej propagandy, której kluczowym celem oddziaływania jest Republika Federalna Niemiec. Analizie poddane zostało wykorzystanie w tej propagandzie antyamerykanizmu oraz takich środowisk politycznych w Niemczech, jak Alternatywa dla Niemiec i organizacje związane z populistyczno-nacjonalistyczną prawicą. Wskazana została rola, jaką Rosja chciałaby przypisać tzw. Russlanddeutsche, czyli osobom narodowości niemieckiej, które przesiedliły się do Niemiec od lat 80. XX w. z terenu byłego Związku Radzieckiego. Datę końcową stanowi 2016 r., który przyniósł istotne zmiany w opisywanej problematyce. Niemiecka opinia publiczna, media, politycy i odpowiednie instytucje dostrzegły znaczenie propagandy rosyjskiej i rosyjskich prób, częściowo udanych, manipulowania nastrojami w Niemczech.

Michał M. Kosman, Niemcy wobec kryzysu libijskiego w 2011 roku. Enfant terrible świata zachodniego?

Wydarzenia omawiane w artykule wiążą się procesami przemian w Afryce Północnej, które z początkiem drugiej dekady XXI stulecia zysały miano Arabskiej Wiosny. Przybrały one dramatyczny przebieg w Libii u schyłku rządów Muammara Kaddafiego. Masowe naruszenia praw człowieka przez wojska rządowe i dalsze groźby libijskiego przywódcy skłoniły międzynarodową koalicję do interwencji militarnej, zgodnie z zasadami „odpowiedzialności za ochronę” (Responsibility to Protect). Zyskała ona mandat Rady Bezpieczeństwa ONZ, lecz dużym zaskoczeniem dla zachodnich partnerów było wstrzymanie się Niemiec jako niestałego wówczas członka tego organu od głosu nad rezolucją nr 1973. Celem artykułu jest omówienie powyższych okoliczności i analiza przyczyn niemieckiego stanowiska w Radzie Bezpieczeństwa.

Katarzyna Gelles, Nastoletni wyborcy. Z austriackich doświadczeń

W demokratycznym państwie udział w wyborach jest probierzem dojrzałości społeczeństwa obywatelskiego, rządzącym powinno więc zależeć na jak najszerzej mobilizacji swoich obywateli. Wobec wyzwania, jakim dla Europejczyków jest starzejące się społeczeństwo, niż demograficzny oraz zjawiska takie jak absencja wyborcza czy ogólny spadek zainteresowania polityką, od pewnego czasu w różnych państwach rozważana jest możliwość obniżenia progu wiekowego dla czynnego prawa wyborczego do 16 lat. Na gruncie europejskim Austria jako pierwsza – i na razie jedyna – wprowadziła w 2007 r. takie regulacje we wszystkich rodzajach elekcji. W niniejszym artykule przedstawiono i przeanalizowano główne argumenty pojawiające się w dyskusji poprzedzającej zmiany prawa wyborczego oraz ich rezultaty na przykładzie wyborów parlamentarnych (2008, 2013) oraz prezydenckich (2010, 2016). Przeprowadzane w Austrii systematyczne badania pozwalają stwierdzić, iż młodzież można zainteresować polityką, trzeba to jednak uczynić kompleksowo, dbając w szkołach o wszechstronną i odpowiedzialną edukację obywatelską oraz właściwe kanały komunikacyjne. Rządzący powinni też dowieść, że naprawdę zależy im na tej grupie elektoratu. Podstawę źródłową artykułu, ze względu na aktualność tematu, stanowią przede wszystkim materiały statystyczne, analizy badawcze, wypowiedzi, opinie i komentarze naukowców i polityków oraz artykuły prasowe.

Magdalena Szyszko, Bankowość centralna w świetle doświadczeń dekady 2007-2016. Czy jest miejsce na zmiany strategiczne?

Do czasu wybuchu kryzysu finansowego w Stanach Zjednoczonych w 2007 roku polityka monetarna prowadzona była zgodnie z konsensem teoretycznym (nowa synteza neoklasyczna) i praktycznym (konsensus z Jackson Hole). Oba konsensusy wchodziły w skład strategicznych ram funkcjonowania banków centralnych. Strategiczny cel polityki monetarnej ustalano łącznie z funkcją reakcji i strategią komunikacji. Po wybuchu kryzysu mandat banku centralnego poszerzono o zadanie bezpośredniego wspierania stabilności finansowej. Większość banków centralnych obarczono nowym obowiązkiem – nadzorem makroostrożnościowym. Prowadzenie polityki monetarnej i nadzoru makroostrożnościowego przez ten sam podmiot stwarza nową jakość i wyzwanie. Celem artykułu jest ocena redefinicji polityki monetarnej, a szerzej – strategii banku centralnego w świetle nowo otrzymanego mandatu. Do roku 2016 banki centralne nie przedstawiały ram takiej poszerzonej strategii. Obecna sytuacja wydaje się być przejściowa. Współczesna polityka monetarna będąca nadal w gestii banków centralnych, musi kształtować oczekiwania podmiotów ekonomicznych. Zatem unikanie przez banki centralne deklarowania swoich priorytetów i możliwych konfliktów celów jest stanem niezadowalającym.

Ewa Szymanik, Konkurencyjność eksportu - nowe czynniki

Artykuł ukazuje nowe czynniki mogące w przyszłości wpływać na konkurencyjność eksportu krajów, takie jak światowy terroryzm, problemy imigracji, „Brexit”, zmiany cen ropy naftowej i bariery pozataryfowe. Mają one różny charakter i są trudno mierzalne, przez co weryfikacja ich wpływu na konkurencyjność nie jest łatwa, zwłaszcza, że niektóre niedawno się nasiliły (imigracja, terroryzm), mają coraz większe znaczenie (bariery pozataryfowe) lub ulegają szybkim zmianom (ceny ropy naftowej). Ponieważ do tej pory nie były one analizowane pod kątem ich wpływu na konkurencyjność eksportu, autorka sygnalizuje konieczność dalszego rozwoju badań w tej dziedzinie. Ta konieczność wynika z ich wpływu na rozwój gospodarek, zwłaszcza unijnych. Podstawowa trudność polega na braku odpowiednich mierników ich wpływu i fakcie, że niektóre mogą ujawnić swoje skutki dopiero w przyszłości, przy czym nie ma możliwości oceny, czy będą one pozytywne, gdyż zbyt wiele zależy od kierunku, w jakim rozwinie się sytuacja międzynarodowa.

Tomasz Nieborak, Soft lex, sed lex? O nowych formach regulacji rynku finansowego Unii Europejskiej

Celem artykułu jest analiza nowych form regulacji rynku finansowego Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. prawa miękkiego (soft law). Choć stosowane już od dawna w regulacjach prawa międzynarodowego, to jednak nieustannie jest ono przedmiotem żywej dyskusji przedstawicieli nauki prawa, w szczególności na temat możliwości uznania soft law za prawo, jego wiążącego charakteru, a także efektywności jego stosowania. Specyfika rynku finansowego i jego regulacji powodują, iż wykorzystanie w jej procesie soft law stanowić

może swego rodzaju „trzecią drogę”, która obok norm prawnych i pozaprawnych pozwoli prawodawcy oraz uczestnikom rynku wypracować optymalne rozwiązania, skutkujące zapewnieniem sektorowi finansowemu bezpieczeństwa i stabilności.

Magdalena Śliwińska, Porozumienie CETA lekarstwem na kryzys Unii Europejskiej?

Naturalną konsekwencją trendów w gospodarce globalnej jest powstanie międzynarodowych umów handlowych tzw. „nowej generacji” (TPP, CETA, TTIP), które swym zakresem obejmują liberalizację handlu oraz wiele dziedzin życia gospodarczego i społecznego w większym lub mniejszym stopniu powiązanych z handlem. Podpisana w październiku 2016 r. pomiędzy UE i Kanadą Kompleksowa Umowa Gospodarczo-Handlowa (CETA) jest powodem wielu dyskusji zarówno na płaszczyźnie politycznej, jak i naukowej. Pytanie o słuszność podpisania umowy CETA to nie tylko pytanie o to, czy UE jako organizacja chce zacieśnić współpracę handlową i inwestycyjną z Kanadą oraz o ewentualne jej skutki dla obu stron, ale tak naprawdę pytanie, czy UE chce zrobić krok w kierunku globalnej integracji gospodarczej i czy chce taki krok uczynić teraz, w chwili, gdy sama boryka się z poważnymi problemami. Dlatego celem niniejszej pracy jest zwrócenie uwagi na fakt, iż bezprecedensowa, daleko ingerująca w życie gospodarcze, polityczne i społeczne obu stron umowa z wysoko rozwiniętym państwem trzecim jest negocjowana i podpisywana przez Unię Europejską w bezprecedensowy sposób w sytuacji najtrudniejszego i najbardziej kompleksowego z dotychczasowych jej kryzysów. Wspomniany wyżej bezprecedensowy i kompleksowy charakter obu zjawisk jest niezwykle istotny ze względu na możliwości oszacowania skutków wejścia w życie omawianej umowy i oceny, czy przyczyni się ona do pokonania czy pogłębienia kryzysu UE. Jest to zatem ważny problem z praktycznego punktu widzenia, gdyż ma znaczenie dla wielu milionów obywateli UE, jak również z naukowego punktu widzenia. Wpisuje się bowiem w dylemat współczesnej ekonomii, na ile, w jakich warunkach i komu liberalizacja handlu i integracja gospodarcza przynosi korzyści.

Jakub Staniszewski, Koncepcja zrównoważonej intensyfikacji rolnictwa w państwach Unii Europejskiej

W artykule przedstawiony został europejski kontekst koncepcji zrównoważonej intensyfikacji rolnictwa. Głównym założeniem owej idei jest zwiększanie wydajności produkcji rolnej, przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne, poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii. Koncepcja ta wydaje się szczególnie aktualna w obliczu wyzwań, przed jakimi stoi Unia Europejska i celów wyznaczonych przez agendę EUROPA 2020. Choć sektor rolny w krajach UE operuje w ramach wspólnego, europejskiego modelu rolnictwa, różnice w metodach i wydajności pomiędzy krajami są znaczące. Szczególnie wyraźna linia podziału przebiega pomiędzy „starymi” państwami członkowskimi oraz tymi, które wstąpiły do UE po 2004 r. Różnice te determinują odmienne podejście do koncepcji zrównoważonej intensyfikacji. Podczas gdy w krajach UE-12 polegać ona powinna głównie na poprawie wyników ekonomicznych, bez pogarszania stanu środowiska, państwa UE-15 będą się skupiać raczej na ekologizacji metod produkcji, przy utrzymaniu obecnych wyników ekonomicznych.

Joanna Stefaniak, Joanna Kuczevska, Mapa drogowa jednolitego rynku wewnętrznego - założenia czy rzeczywistość?

Współczesne problemy gospodarcze, transformacja instytucjonalna, kolejne rozszerzenia, przeciwdziałanie skutkom kryzysów: gospodarczego i strefy euro przyczyniły się do ograniczenia aktywności UE w zakresie realizacji wspólnego rynku. W 2015 r. została przedstawiona przez Komisję Europejską nowa strategia wzmocnienia rynku wewnętrznego, która ma prowadzić do usprawnienia jego funkcjonowania. Celem artykułu jest ocena postępów związanych z wdrażaniem priorytetów sformułowanych w dokumentach strategicznych rynku wewnętrznego. Dyskusji podane zostaną kwestie, czy planowane na przestrzeni lat programy i działania na rzecz wzmocnienia jego potencjału zostały rzeczywiście wdrożone? Oceniając tempo procesu implementacji strategii RW na przestrzeni 30 lat, można stwierdzić, iż jest ono efektem występowania czynników zarówno po stronie instytucji wspólnotowych, jak i poszczególnych państw członkowskich. Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia UE w zakresie implementacji poszczególnych strategii na rzecz realizacji rynku wewnętrznego, można przypuszczać, iż w świetle bieżących wydarzeń społeczno-polityczno-gospodarczych, bardzo ambitne i szerokie założenia obecnej strategii rozwoju wspólnego rynku nie zostaną w pełni zrealizowane w założonym czasie.

Justyna A. Bokajło, Niemieckie Ordo i społeczna gospodarka rynkowa w procesie europeizacji

W ostatnich latach dyskurs polityczno-ekonomiczny został zdominowany przez kryzysy, z którymi wciąż boryka się Unia Europejska. Charakterystyczną ich cechą jest spill-over - przelewanie się załamania z jednej sfery na kolejną, od kryzysu finansowego, przez gospodarczy, polityczny, instytucjonalny, aksjologiczny, społeczny. W rezultacie spada zaufanie państw członkowskich do procesu integracji, wzmacniają się nacjonalizmy, ruchy populistyczne i eurosceptyczne, a Wielka Brytania decyduje się na opuszczenie Wspólnoty. UE obwiniana jest za technokratyzm i decyzyjność, która zaburza krajowe porządki, a europeizacja niejako wymusza adoptowanie ponadnarodowych rozwiązań. Tymczasem Niemcy ze wszystkich kryzysów wychodzą obronną ręką i wskazują, jak uporządkować zdestabilizowany ład europejski poprzez transfer krajowych praktyk na poziom wspólnotowy - bottom-up. Okazuje się, że ich ład gospodarczy, oparty na zasadach ordoliberalizmu oraz styl zarządzania społeczeństwem i uprawiania polityki, zwany Społeczną Gospodarką Rynkową (Soziale Marktwirtschaft), jest na tyle efektywny i skuteczny, że nie tylko w czasach kryzysu, ale od początku integracji europejskiej jego elementy są przenoszone na poziom subnarodowy. Celem artykułu jest wyjaśnienie zjawiska europeizacji, ze szczególnym uwzględnieniem roli Niemiec, które dzięki społecznej gospodarce rynkowej umocniły swoją pozycję w UE, co więcej, konsekwentnie przekazują rozwiązania gospodarczo-społeczne i instytucjonalne (formalne i nieformalne), do struktury ładu UE, silnie wpływając na kształt polityk wspólnotowych.

Marta Ulbrych, The Evolution of the German industrial policy in the context of challenges to the global economy

Sektor wytwórczy odgrywa w Niemczech o wiele większą rolę jako czynnik napędzający wzrost gospodarczy i zatrudnienie niż w innych krajach. Warto więc określić zasadnicze cechy niemieckiej produkcji przemysłowej i przeanalizować ewolucję priorytetów polityki przemysłowej tego kraju. Badanie przeprowadzono głównie w oparciu o przegląd literatury przedmiotu i analizę danych statystycznych.

Małgorzata Czermińska, Efekty handlowe włączenia Polski do jednolitego rynku towarowego

Obrót towarowy na jednolitym rynku Unii Europejskiej podlega zasadom unii celnej, którą ustanowiono 1 lipca 1968 r. Ma on wymiar wewnętrzny, opierający się na jednej ze swobód wspólnego rynku, tj. wolności przepływu towarów oraz zewnętrzny, związany z przyjęciem wspólnej polityki handlowej, w ramach której wprowadzono m. in. wspólną taryfę celną w imporcie. Procesy integracyjne, w szczególności utworzenie wspólnego rynku bez wewnętrznych granic celnych, intensywnie wpływają na wymianę handlową, zarówno wewnątrz ugrupowania, jak i z krajami trzecimi. Zatem obszarem, w którym wpływ akcesji ujawnił się stosunkowo najszybciej i był najbardziej widoczny, była wymiana handlowa. Celem opracowania jest ukazanie najważniejszych skutków handlowych włączenia Polski do jednolitego rynku towarów UE z perspektywy ponad 10 lat członkostwa.

Piotr Kalka, Czy w strefie euro występuje jeszcze kryzys?

Przedmiotem analizy zaprezentowanej w artykule jest kryzys, jaki dotknął państwa należące do strefy euro. Autor wskazuje czynniki, które zadecydowały o powodzeniu w przewyciężaniu przez poszczególne państwa kryzysu i dochodzi do konkluzji, że w największym stopniu udało się tego dokonać w Irlandii. Jednocześnie utrzymanie dotychczas podjętych zmian, będących odpowiedzią na kryzys oraz kontynuacja reform strefy euro stanowią konieczne warunki dalszego powodzenia podjętych działań.

Piotr Pawlak, Obraz Niemców w kontekście kryzysu migracyjnego. Analiza komentarzy użytkowników wybranych polskich portali informacyjnych

Poważny kryzys migracyjny i humanitarny związany z konfliktem w Syrii w szczególny sposób łączy się dzisiaj z Niemcami oraz niemiecką polityką. Uwaga wielu obserwatorów z Europy (i nie tylko) skupiona jest w dużej mierze na Niemcach, którzy są jedną z nacji najszerzej komentowanych. Dotyczy to w szczególności polskiej części Internetu. Celem artykułu jest przybliżenie obrazu Niemców w kontekście niemieckiej polityki migracyjnej, jaki wyłania się z komentarzy zamieszczonych w polskich portalach informacyjnych.